

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie december 2013

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 1/2013
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	29. októbra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p>Ústavný súd v rámci konania vo veci samej vychádzal z obsahu sťažnosti, jej príloh, vyjadrení účastníkov konania, obsahu spisu krajského súdu a z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.</p> <p>Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „migračný úrad“) 4. februára 2011 podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle rozhodol tak, že konanie o žiadosti sťažovateľa na udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky zastavil z dôvodu, že predtým už raz právoplatne rozhodol o neudelení azylu sťažovateľovi a neposkytnutí doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky. Proti rozhodnutiu migračného úradu podal sťažovateľ rozklad, ktorý minister vnútra zamietol rozhodnutím z 31. marca 2011 (ďalej aj „rozhodnutie ministra vnútra“).</p> <p>Sťažovateľ následne podal na krajskom súde žalobu proti rozhodnutiu ministra vnútra (č. l. 22 až č. l. 32 súdneho spisu), v ktorej tvrdil, že rozhodnutie ministra vnútra je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a to z dôvodu, že migračný úrad a tiež minister sa vôbec nezaoberali novými skutočnosťami (nevykonali dôkazy v prospech sťažovateľa), hoci EŠLP vydal ešte 15. novembra 2010 predbežné opatrenie, ktorým rozhodol (až do rozhodnutia o jeho sťažnosti) o nevydaní sťažovateľa do Ruskej federácie na dobu neurčitú. Okrem toho uviedol, že bol nepravdivo obvinený „zo zabitia dvoch príslušníkov O., čo malo po dlhú dobu nepriaznivé následky pre sťažovateľa v konaní o priznanie medzinárodnej ochrany“, a predložil „... písomné svedectvo A. M. o nepravdivom obvinení sťažovateľa...“.</p> <p>Sťažovateľ tiež v odvolaní podanom 21. júna 2012 poukázal aj na iné prípady osôb čečenskej národnosti a z iných kaukazských republík, ktoré po vrátení do Ruskej federácie boli podrobené mučeniu, resp. boli zastrelené za nejasných okolností, a v prípade svojho návratu sa sťažovateľ obáva nespravodlivého súdneho procesu a nespravodlivého odsúdenia. Na podporu svojich argumentov uviedol aj rozhodovaciú prax EŠLP, v ktorých EŠLP konštatoval porušenia čl. 3 a čl. 6 dohovoru.</p>
ratio decidendi	K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru Vychádzajúc z uvedených námietok sťažovateľa a odôvodnenia napadnutého

PREHLAD Č. III/12/2013

	<p>rozsudku je zrejmé, že najvyšší súd na žiadosť z jeho námietok uvedených v odvolaní proti rozsudku krajského súdu fakticky nereagoval.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu boli rozhodnutia súdov prvého a druhého stupňa v danej veci [najvyšší súd v odvolacom konaní iba citoval odôvodnenie svojho predchádzajúceho rozhodnutia z 26. marca 2008, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu] založené na príliš formalistickom výklade práva v rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci, pričom sa s podstatnou argumentáciou sťažovateľa uvedenou v jeho odvolaní vôbec nevysporiadal.</p> <p>Najvyšší súd mal vypracovaniu odôvodnenia tohto rozhodnutia venovať zvýšenú pozornosť (nie iba citovať svoje predchádzajúce rozhodnutie), ak navyše sťažovateľ vzniesol veľmi závažné námietky a skutočnosti, ktoré súviseli najmä s tým, že ESĽP vydal ešte 15. novembra 2010 predbežné opatrenie, ktorým rozhodol (až do rozhodnutia o jeho sťažnosti) o nevydaní sťažovateľa do Ruskej federácie na dobu neurčitú. Okrem toho nereagoval na najaktuálnejšie prípady, v ktorých ESĽP rozhodol v prospech iných osôb o porušovaní dotknutých článkov dohovoru zo strany Ruskej federácie.</p> <p>Bolo povinnosťou najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, aby dal odpovede na uvedené námietky sťažovateľa, ktoré namietal v odvolaní, pretože všetky štátne orgány a orgány verejnej moci sú povinné interpretovať a aplikovať právo predovšetkým z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou a medzinárodnými zmluvami garantovaných základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. Rozsudok najvyššieho súdu považuje ústavný súd preto za prejav formalistického prístupu k interpretácii relevantných právnych noriem, ktorý má vo svojich dôsledkoch prvky arbitrárnosti.</p> <p>Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu je rozhodnutím, ktoré nie je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto rozhodol, že namietaným rozsudkom bolo porušené sťažovateľovo základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p style="text-align: center;">K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa nebyť mučený ani podrobený krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a práva spočívajúceho v zákaze mučenia podľa čl. 3 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu</p> <p>Z čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru vyplýva, že ich dikcia je v podstate identická, a aj preto ústavný súd zastáva názor, že z hľadiska požiadaviek, ktoré kladú na rozsah ochrany, nie sú medzi nimi žiadne rozdiely. Navyše, ústavný súd vo svojej judikatúre dotýkajúcej sa ochrany základných práv a slobôd upravených v ústave v súlade so záväzkom Slovenskej republiky vyplývajúcim okrem iného aj (a hlavne) z čl. 1 ods. 2 ústavy štandardne zohľadňuje a uplatňuje judikatúru ESĽP k porovnateľným ľudským právam a základným slobodám garantovaným dohovorom.</p> <p>Vychádzajúc z obsahu namietaného rozsudku najvyššieho súdu, stanoviská a vyjadrenia oficiálnych orgánov zameraných na ochranu ľudských práv, ale predovšetkým z judikatúry ESĽP dospel ústavný súd k záveru, že najvyšší súd pred svojím rozhodnutím vo veci sťažovateľa podcenil aj význam základného práva podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 3 dohovoru, pretože bližšie neskúmal nové dôvody sťažovateľa, ktoré uviedol v odvolaní a ktoré boli spojené aj s novou rozhodovacou praxou ESĽP.</p> <p>Tieto skutočnosti však už boli súčasťou konštatovania ústavného súdu, že v danom prípade najvyšší súd namietaným rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd jeho sťažnosti v tejto časti nevyhoviel.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom najvyššieho súdu porušené boli.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Rozsudok najvyššieho súdu zrušuje a vec vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovuje.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 110/2011 ESĽP: Idalov proti Rusku z 22. mája 2012, Shaftyev proti Rusku z 3. mája 2012, Borisov proti Rusku z 13. marca 2012, tiež Karpenko, Kolpak, Mogilat a Nefedov</p>

spisová značka	III. ÚS 330/2013
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	12. novembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľka sa domnieva, že vydanie uznesenia najvyššieho súdu bez akéhokoľvek odôvodnenia je potrebné považovať za zjavný prejav svojvôle dovolacieho súdu.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd konštatuje, že problematikou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu o odložení vykonateľnosti právoplatného súdneho rozhodnutia sa v minulosti už viackrát vo svojich rozhodnutiach zaoberal, v ktorých konštatoval, že požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu.</p> <p>Dozrievanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne (t. j. zákonom celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite (t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom) odôvodnené rozhodnutie napĺňa – ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ – ústavné kritériá vyplývajúce preň z ústavy a dohovoru.</p> <p>Úlohou ústavného súdu bolo podľa špecifických okolností daného prípadu posúdiť, či absencia odôvodnenia, tak ako na ňu poukazovala sťažovateľka v sťažnosti, dosahuje intenzitu svojvôle.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že základným účelom odkladu vykonateľnosti súdneho rozhodnutia je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, pričom musia byť rešpektované aj základné práva toho, voči komu takéto rozhodnutie smeruje (čl. 47 ods. 3 ústavy). Odklad právoplatného rozhodnutia má mimoriadny charakter, pretože súd v takomto prípade pred rozhodnutím o dovolaní prelomuje právne účinky takéhoto právoplatného rozhodnutia.</p> <p>Preskúmaním danej veci ústavný súd dospel k názoru, že rozhodnutie najvyššieho súdu založené výlučne na konštatovaní, že „podmienky na odloženie vykonateľnosti dovolaniami napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O. s. p. sú splnené“, nespĺňa minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené.</p> <p>Takto formálne koncipované odôvodnenie súdneho rozhodnutia svedčí o svojvôli a zjavnej neodôvodnenosti, čo znamená neakceptovateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd namietaným uznesením najvyššieho súdu porušené bolo.</p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 327/2010, II. ÚS 531/2011, I. ÚS 357/2012

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	III. ÚS 230/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –v časti vyhovené –v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	5. novembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu, v ktorom je sťažovateľ odporcom o zaplatenie peňažnej sumy, ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že zistil okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré objektívne a relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Ani v týchto odvolacích konaniach nebol sťažovateľ úspešný. Vo všeobecnosti išlo na strane sťažovateľa o využitie jeho procesných práv, čo mu nemožno vyčítať.</p> <p>Ústavný súd považuje za potrebné tiež poznamenať, že z inej svojej rozhodovacej činnosti o podaniach sťažovateľa (zatiaľ približne 44 sťažností) disponuje poznatkami, že sťažovateľ v obdobnej miere využíva svoje procesné práva v konaniach pred všeobecnými súdmi a následne podáva ústavnému súdu sťažnosti na zbytočné priet'ahy v týchto konaniach. Je preto namieste otázka, či takýto postup sťažovateľa nenesie znaky účelovosti. Preto ústavný súd dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľových odvolaniach (v celkovom trvaní 10 mesiacov) a ďalšie uvedené okolnosti zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Ústavný súd z predloženého spisu zistil a identifikoval dve obdobia neodôvodnenej nečinnosti v celkovom trvaní približne 22 mesiacov. Tým prvým obdobím nečinnosti v trvaní vyše 11 mesiacov bolo obdobie od márneho uplynutia lehoty na predloženie dokladov odôvodňujúcich oslobodenie sťažovateľa od platenia súdnych poplatkov.</p> <p>Ďalším v poradí druhým obdobím neodôvodnenej nečinnosti v trvaní približne 11 mesiacov bolo obdobie od vrátenia spisu okresnému súdu v apríli 2011 do termínu pojednávania vykonaného v marci 2012.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných priet'ahov.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa n e v y h o v u j e.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 437/2013
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. októbra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v exekučnom konaní, ktoré začalo v roku 1999.
ratio decidendi	<p>1. Pri posúdení veci podľa prvého kritéria ústavný súd z priebehu posudzovaného konania nezistil také osobité okolnosti prípadu, ktoré by poukazovali na právnu alebo skutkovú zložitost' namietaného exekučného konania, v ktorom okresný súd nerozhodol o návrhu na pristúpenie zmeny účastníka na strane oprávneného.</p> <p>2. Sťažovateľka sa domáha v exekučnom konaní vstupu do konania namiesto súčasného oprávneného, ktorý jej postúpil pohľadávku na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky. Ústavný súd konštatoval, že správanie sťažovateľky nebolo príčinou namietanej dĺžky konania.</p> <p>3. V postupe okresného súdu ústavný súd zistil jeho nečinnosť od podania návrhu sťažovateľky „na zmenu účastníka konania“, t. j. od októbra 2011 až do septembra 2013, keď pripustil zmenu oprávneného.</p> <p>Na základe toho ústavný súd konštatuje existenciu zbytočných prietáhov v konaní okresného súdu počas uvedeného obdobia.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p>Sťažovateľke finančné zadost'učinenie nepriznáva.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

Spracoval: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.